

KNYAZ ASLANIN DİSSERTASIYA İŞİNİN MÜDAFİƏSİ UĞURLA KEÇDİ

2003-2004 cü tədris ilində Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin elmi həyatında əlamətdar hadisə baş vermiş, kitabxanaşünas alimlərin cərgəsinə daha bir istedadlı mütəxəssis qoşulmuşdur. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının 22 oktyabr 2003-cü il tarixli 246 sayılı əmri ilə Bakı Dövlət Universitetində yaradılmış Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının 2004-cü il fevralın 20-də keçirilən iclasında kitabxanaşünaslıq kafedrasının baş müəllimi Knyaz Aslan (Knyaz İlyas oğlu Aslanov) pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün 05.25.03 - «Kitabxanaşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq və kitabşünaslıq» ixtisası üzrə «Şəxsiyyətin formalaşmasında bədii ədəbiyyatın rolu (Azərbaycan kitabxanalarının materialları əsasında)» mövzusunda təqdim etdiyi namizədlik dissertasiyasını uğurlu müdafiə etmişdir.

Dissertasiya Şurasının həmin iclası haqqında qısa xülasəni və bəzi çıxışlardan parçaları oxucularımıza təqdim edirik.

İclası Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının sədri, Bakı Dövlət Universiteti pedaqogika kafedrasının müdiri, pedaqoji elmlər doktoru, professor Nübar Muxtarova açaraq bildirdi ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının 22 oktyabr 2003-cü il tarixli 246 sayılı əmri ilə Bakı Dövlət Universitetində yaradılmış Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının tərkibi 13 nəfərdən ibarətdir:

1. Xələfov Abuzər Alı oğlu - Bakı Dövlət Universiteti kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor;
2. Karatıqina Tatyana Fyodorovna - Moskva Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin müəllimi, pedaqoji elmlər doktoru, professor;
3. Allahverdiyev Bayram Vəli oğlu - Bakı Dövlət Universiteti kitabşünaslıq və nəşriyyat işi kafedrasının müdiri, tarix elmləri doktoru, professor;
4. Abdullayev Cəlal Mehdi oğlu - filologiya elmləri doktoru, professor;

5. Əhmədov Hüseyn Mustafa oğlu - pedaqoji elmlər doktoru, akademik;

6. Əliyev Zöhrab Hüseyn oğlu - pedaqoji elmlər namizədi, professor;

7. İsmayılov Xəlil İsmayıl oğlu - pedaqoji elmlər namizədi, dosent;

8. Kazımov Rasim Əhməd oğlu - pedaqoji elmlər namizədi, dosent;

9. Quliyev Sərdar Musa oğlu - pedaqoji elmlər doktoru, professor;

10. Muxtarova Nübar Muxtar qızı - BDU-nun pedaqogika kafedrasının müdiri, pedaqoji elmlər doktoru, professor;

11. Mustafayeva Rəfiqə Şakir qızı - pedaqoji elmlər doktoru, professor;

12. Mütəllimov Təhsin Mütəllim oğlu - filologiya elmləri doktoru, professor;

13. Namazov Qara Mustafa oğlu - BDU-nun filologiya fakültəsinin dekani, filologiya elmləri doktoru, professor.

Bu əmrə professor Abuzər Xələfov sədr kimi təsdiq olunmuşdur. Lakin o, dissertantın elmi rəhbəri olduğu üçün məktubla AAK-a müraciət edərək, sədrin dəyişdirilməsi məsələsini qaldırmışdır. AAK-ın göndərdiyi məktuba əsasən professor A.Xələfov yenidən BDU rektoruna müraciət etmiş və sədrlik səlahiyyətinin BDU-nun pedaqogika kafedrasının müdiri, professor Nübar Muxtarovaya həvalə olunmasını xahiş etmişdir. BDU rektorunun 28 noyabr 2004-cü il tarixli əmri ilə Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının sədrlik səlahiyyəti professor Nübar Muxtarovaya həvalə edilmişdir.

Dissertasiya Şurasının ilk iclası 2003-cü il dekabrın 11-də keçirilmiş, dissertantın bütün sənədləri AAK-ın tələblərinə uyğun tərtib olunduğuna görə 3 nəfərdən ibarət (prof. S.M.Quliyev, prof. Z.H.Əliyev, dos. X.İ.İsmayılov) rəy komissiyası yaradılmışdır. Komissiya tədqiqat işini oxumuş, Şuranın 2004-cü il yanvarın 15-də keçirilən ikinci iclasında əsərə müsbət rəy vermiş, dissertasiyanın müdafiəyə layiq olduğu bir daha təsdiqlənmişdir.

Şura üzvlərindən hamısı bu günkü iclasda iştirak edir.

Sonra **Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının elmi katibi, tarix elmləri doktoru, professor Bayram Allahverdiyev** dissertantın anket sənədləri ilə Şura üzvlərini tanış etdi. O dedi:

Knyaz Aslan (Knyaz İlyas oğlu Aslanov) 1960-cı ildə Gürcüstanın Dmanisi (Başkeçid) rayonunun Hamamlı kəndində fəhlə ailəsində anadan olmuşdur. 1979-cu ildə kənd orta məktəbini Qızıl medalla bitirmiş və məktəbdə işə götürülmüşdür. 1981-1983-cü illərdə Bakı Mədəni-Maarif Texnikumunda təhsil almış və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirərək, 1983-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinin kitabxanaçılıq fakültəsinə daxil olmuşdur. Burada əla qiymətlərlə oxuduğuna və ali məktəbin icimai həyatında fəallıq göstərdiyinə görə M.F.Axundov təqaüdünə layiq görülmüş, 1988-ci ildə ali təhsilini fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuş və yüksək ixtisaslı gənc kitabxanaşünas-bibliograf kimi universitetin kitabxanaşünaslıq kafedrasında laborant vəzifəsində saxlanılmışdır. O, 1990-cı ildə BDU-nun aspiranturasının kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq ixtisası üzrə əyani şöbəsi-

nə daxil olmuş, oranı 1993-cü ilin sonunda bitirmiş və kitabxanaşünaslıq kafedrasına müəllim vəzifəsinə işə götürülmüşdür. 1995-ci ildə isə baş müəllim vəzifəsinə seçilmişdir və bu gün də həmin vəzifədə səmərəli fəaliyyət göstərir. Knyaz Aslan 1994-1998-ci illərdə həm də BDU-nun jurnalistika fakültəsində qiymətli təhsil almış və jurnalist ixtisasına yiyələnmişdir. O, respublikamızda istedadlı bir şair, publisist kimi çox yaxşı tanınır və müxtəlif illərdə poeziya, bədii tərcümə və jurnalistika sahəsində bir çox mükafatlara layiq görülmüşdür. Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin, Aşıqlar Birliyinin və Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Knyaz Aslan həm də Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıdır, hərbi jurnalist kimi döyüş bölgələrində çox səmərəli fəaliyyət göstərmişdir, müharibə veteranıdır. Bütün bunlar sənədlərlə təsdiq olunur. 2003-cü ilin dekabrında Knyaz Aslan eyni zamanda kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistratura və elmi işlər üzrə dekan müavini vəzifəsinə təyin olunmuşdur.

Dissertantın elmi rəhbəri BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfov; rəsmi rəqiblər pedaqoji elmlər doktoru, professor Sərdar Musa oğlu Quliyev və pedaqoji elmlər namizədi, dosent Nadir İslam oğlu İsmayılov; aparıcı nüvəşisi Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının pedaqogika və psixologiya kafedrasındır.

Sonra **dissertant Knyaz Aslan** dissertasiya işi haqqında ümumi məlumat verdi. O dedi:

Şəxsiyyətin formalaşması problemi kompleks xarakter daşdığından bir çox elmlərin tədqiqat obyektinə çevrilmişdir. Konkret olaraq şəxsiyyətin hərtərəfli inkişafına bədii ədəbiyyatın və incəsənətin təsiri məsələsinin bir sıra mühüm cəhətləri Azərbaycanda da müəyyən qədər işlənmiş, pedaqoqların, sosioloqların, psixoloqların, filosofların, ədəbiyyatşünasların orijinal tədqiqat əsərləri meydana gəlmişdir. Problemin ayrı-ayrı sahələrinin kitabxanaşünaslıq elmi baxımından araşdırılması da diqqətdən kənar qalmamış, bəzi elmi məqalələrdə və dissertasiyalarda həmin mövzuya bu və ya digər dərəcədə toxunulmuş, eyni zamanda bu mühüm problemin ayrıca tədqiq olunmasının vacibliyi vurğulanmışdır.

Dissertasiya işi giriş, 3 fəsil, nəticə və istifadə edilmiş ədəbiyyat siyahısından ibarətdir.

Girişdə dissertasiyanın aktuallığı əsaslandırılır, mövzunun işlənilmə dərəcəsi təhlil edilir, tədqiqat işinin obyekt, predmeti, məqsədi, vəzifələri, metodologiyası müəyyənləşdirilir.

I fəsil "Şəxsiyyətin formalaşması problemi və mütaliə" adlanır. Burada qədim zamanlardan inüasir dövrə kimi Azərbaycan mütəfəkkirlərinin kitab və mütaliə haqqında fikirləri seçilib sistemləşdirilmiş, onların həyat və fəaliyyətlərində, yetkin şəxsiyyət kimi formalaşmalarında kitab və mütaliənin rolu elmi cəhətdən əsaslandırılmaqla müəyyənləşdirilmişdir.

5. Əhmədov Hüseyn Mustafa oğlu - pedaqoji elmlər doktoru, akademik;

6. Əliyev Zöhrab Hüseyn oğlu - pedaqoji elmlər namizədi, professor;

7. İsmayılov Xəlil İsmayıl oğlu - pedaqoji elmlər namizədi, dosent;

8. Kazımov Rasim Əhməd oğlu - pedaqoji elmlər namizədi, dosent;

9. Quliyev Sərdar Musa oğlu - pedaqoji elmlər doktoru, professor;

10. Muxtarova Nübar Muxtar qızı - BDU-nun pedaqogika kafedrasının müdiri, pedaqoji elmlər doktoru, professor;

11. Mustafayeva Rəfiqə Şakir qızı - pedaqoji elmlər doktoru, professor;

12. Mütəllibov Təhsin Mütəllib oğlu - filologiya elmləri doktoru, professor;

13. Namazov Qara Mustafa oğlu - BDU-nun filologiya fakültəsinin dekanı, filologiya elmləri doktoru, professor.

Bu əmrə professor Abuzər Xələfov sədr kimi təsdiq olunmuşdur. Lakin o, dissertantın elmi rəhbəri olduğu üçün məktubla AAK-a müraciət edərək, sədrin dəyişdirilməsi məsələsini qaldırmışdır. AAK-ın göndərdiyi məktuba əsasən professor A.Xələfov yenidən BDU rektoruna müraciət etmiş və sədrlik səlahiyyətinin BDU-nun pedaqogika kafedrasının müdiri, professor Nübar Muxtarovaya həvalə olunmasını xahiş etmişdir. BDU rektorunun 28 noyabr 2004-cü il tarixli əmri ilə Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının sədrlik səlahiyyəti professor Nübar Muxtarovaya həvalə edilmişdir.

Dissertasiya Şurasının ilk iclası 2003-cü il dekabrın 11-də keçirilmiş, dissertantın bütün sənədləri AAK-ın tələblərinə uyğun tərtib olunduğuna görə 3 nəfərdən ibarət (prof. S.M.Quliyev, prof. Z.H.Əliyev, dos. X.İ.İsmayılov) rəy komissiyası yaradılmışdır. Komissiya tədqiqat işini oxumuş, Şuranın 2004-cü il yanvarın 15-də keçirilən ikinci iclasında əsərə müsbət rəy vermiş, dissertasiyanın müdafiəyə layiq olduğu bir daha təsdiqlənmişdir.

Şura üzvlərindən hamısı bu günkü iclasda iştirak edir.

Sonra **Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının elmi katibi, tarix elmləri doktoru, professor Bayram Allahverdiyev** dissertantın anket sənədləri ilə Şura üzvlərini tanış etdi. O dedi:

Knyaz Aslan (Knyaz İlyas oğlu Aslanov) 1960-cı ildə Gürcüstanın Dmanisi (Başkeçid) rayonunun Hamamlı kəndində fəhlə ailəsində anadan olmuşdur. 1979-cu ildə kənd orta məktəbini Qızıl medalı bitirmiş və məktəbdə işə götürülmüşdür. 1981-1983-cü illərdə Bakı Mədəni-Maarif Texnikumunda təhsil almış və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirərək, 1983-cü ildə Bakı Dövlət Universitetinin kitabxanaçılıq fakültəsinə daxil olmuşdur. Burada əla qiymətlərlə oxuduğuna və ali məktəbin ictimai həyatında fəalliyet göstərdiyinə görə M.F.Axundov təqaüdünə layiq görülmüş, 1988-ci ildə ali təhsilini fərqlənmə diplomu ilə başa vurmuş və yüksək ixtisaslı gənc kitabxanaşünas-bibliograf kimi universitetin kitabxanaşünaslıq kafedrasında laborant vəzifəsində saxlanılmışdır. O, 1990-cı ildə BDU-nun aspiranturasının kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq ixtisası üzrə əyani şöbəsi-

nə daxil olmuş, oranı 1993-cü ilin sonunda bitirmiş və kitabxanaşünaslıq kafedrasına müəllim vəzifəsinə işə götürülmüşdür. 1995-ci ildə isə baş müəllim vəzifəsinə seçilmişdir və bu gün də həmin vəzifədə səmərəli fəaliyyət göstərir. Knyaz Aslan 1994-1998-ci illərdə həm də BDU-nun jurnalistika fakültəsində qiymətli təhsil almış və jurnalist ixtisasına yiyələnmişdir. O, respublikamızda istedadlı bir şair, publisist kimi çox yaxşı tanınır və müxtəlif illərdə poeziya, bədii tərcümə və jurnalistika sahəsində bir çox mükafatlara layiq görülmüşdür. Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin, Aşıqlar Birliyinin və Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Knyaz Aslan həm də Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıdır, hərbi jurnalist kimi döyüş bölgələrində çox səmərəli fəaliyyət göstərmişdir, müharibə veteranıdır. Bütün bunlar sənədlərlə təsdiq olunur. 2003-cü ilin dekabrında Knyaz Aslan eyni zamanda kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin magistratura və elmi işlər üzrə dekan müavini vəzifəsinə təyin olunmuşdur.

Dissertantın elmi rəhbəri BMT yanında Beynəlxalq İnformasiyalaşdırma Akademiyasının akademiki, əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Alı oğlu Xələfov; rəsmi oponentlər pedaqoji elmlər doktoru, professor Sərdar Musa oğlu Quliyev və pedaqoji elmlər namizədi, dosent Nadir İslam oğlu İsmayılov; aparıcı müəssisə Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasının pedaqogika və psixologiya kafedrasındır.

Sonra **dissertant Knyaz Aslan** dissertasiya işi haqqında ümumi məlumat verdi. O dedi:

Şəxsiyyətin formalaşması problemi kompleks xarakter daşdığından bir çox elmlərin tədqiqat obyektinə çevrilmişdir. Konkret olaraq şəxsiyyətin hərtərəfli inkişafına bədii ədəbiyyatın və incəsənətin təsiri məsələsinin bir sıra mühüm cəhətləri Azərbaycanda da müəyyən qədər işlənmiş, pedaqoqların, sosioloqların, psixoloqların, filosofların, ədəbiyyatşünasların orijinal tədqiqat əsərləri meydana gəlmişdir. Problemin ayrı-ayrı sahələrinin kitabxanaşünaslıq elmi baxımından araşdırılması da diqqətdən kənar qalmamış, bəzi elmi məqalələrdə və dissertasiyalarda həmin mövzuya bu və ya digər dərəcədə toxunulmuş, eyni zamanda bu mühüm problemin ayrıca tədqiq olunmasının vacibliyi vurğulanmışdır.

Dissertasiya işi giriş, 3 fəsil, nəticə və istisna edilmiş ədəbiyyat siyahısından ibarətdir.

Girişdə dissertasiyanın aktuallığı əsaslandırılır, mövzunun işlənilmə dərəcəsi təhlil edilir, tədqiqat işinin obyektı, predmeti, məqsədi, vəzifələri, metodologiyası müəyyən edilir.

I fəsil "Şəxsiyyətin formalaşması problemi və mütaliə" adlanır. Burada qədim zamanlardan müasir dövrə kimi Azərbaycan mütəfəkkirlərinin kitab və mütaliə haqqında fikirləri seçilib sistemləşdirilmiş, onların həyat və fəaliyyətlərində, yetkin şəxsiyyət kimi formalaşmalarında kitab və mütaliənin rolu elmi cəhətdən əsaslandırılmaqla müəyyən edilmişdir.

"Azərbaycan mütəfəkkirləri və kamil şəxsiyyət ideyası" yarım fəsilində ədəbiyyat klassiklərinin kamil insan yetişdirmək problemi ilə əlaqədar fikirləri təhlil edilmiş, tarixi baxımdan dəyərləndirilmiş, həmçinin müasir dövr üçün əhəmiyyəti qeyd edilmişdir. Gəldiyimiz elmi qənaətə görə, dahi söz ustalarımızın yetkin şəxsiyyət problemi ilə bağlı söylədikləri fikirlərin bir çoxu Azərbaycanın müstəqilliyi şəraitində bir sıra cəhətlərinə görə daha çox aktuallıq qazanmışdır.

"Oxucuların bədii qavrayışının inkişafı" adlanan 2-ci yarım fəsilə "bədii qavrayış termininin mahiyyəti haqqında məlumat verilir, müxtəlif yaş qrupuna mənsub olan oxucuların bədii qavrayışlarının inkişaf xüsusiyyətləri göstərilir. Burada bədii ədəbiyyatın insana təsir gücünün oxucuların bədii qavrayış qabiliyyətlərindən asılı olduğu nəzərə çarpdırılaraq vacib bir məsələ də qeyd edilmişdir ki, bu da müxtəlif oxucu qruplarının bədii qavrayış qabiliyyətlərinin inkişafı zəruriliyidir.

"Oxucuların estetik biliklərinin formalaşması" adlanan 3-cü yarım fəsilə estetik biliyin vacibliyi məsələsi təhlil olunur, mühüm elmi müddəalar formalaşdırılır və kitabxanaların bu istiqamətdəki fəaliyyəti müəyyən-ləşdirilir. Oxucuların estetik biliklərinin formalaşmasından danışılarkən incəsənət idrakının üç dərəcəsi fərqləndirilmiş, empirik dərəcə, tarixi-bədii (genetik) dərəcə, nəzəri, yaxud fəlsəfi-estetik dərəcə haqqında ətraflı məlumat verilmiş, onların hər biri bədii əsərlər prizmasından şərh edilmişdir.

"Oxucuların bədii zövqünün tərbiyəsi" adlanan 4-cü yarım fəsilə "bədii zövq" və ya "estetik zövq" anlayışlarının məzmunu açılır, görkəmli mü-təxəssislərin bu problemlə bağlı fikirləri elmi süzgecdən keçirilir, gənc nəslin bədii zövqünün tərbiyəsinin müasir dövrdə xüsusi aktuallıq kəsb etdiyi vurğulanır. Burada həmçinin müxtəlif oxucu qruplarının, xüsusilə gənc nəslin bədii zövqünün inkişafı, formalaşması və tərbiyəsi məsələsi kitabxanaların qarşısında duran vacib vəzifə kimi qiymətləndirilmiş, estetik zövqün üç mənbəyi – təbiət gözəllikləri, insan gözəllikləri və sənət gözəl-likləri haqqında ətraflı bəhs olunmuş, hər birinə aid konkret nümunələr gətirilmişdir. Eyni zamanda estetik zövq tərbiyəsi ilə məşğul olan kitab-xanaçıların mühüm vəzifələri göstərilmiş, iş prosesində görək ola biləcək dəyərli tövsiyələr verilmişdir.

III fəsil "Kitabxanalarda bədii ədəbiyyatın təbliğinin müasir vəziyyəti və təkmilləşdirilməsi istiqamətləri" adlanır. Bu fəsilə F.Köçerli adına Azərbaycan Dövlət Uşaq Kitabxanasında, C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasında, Bakı Şəhər Mərkəzi Kitabxanasında, M.Ə.Sabir adına Bakı Şəhər Kütləvi Kitabxanasında son illərdə bədii ədəbiyyat fon-dunun formalaşması xüsusiyyətləri və oxucular arasında bədii əsərlərin təbliği barədə aydın təsvir yaradılmışdır.

"Bədii ədəbiyyat fondunun formalaşması xüsusiyyətləri" yarım fəsilin-də "kitabxana fondu" termininin məzmunu aydınlaşdırılır, kütləvi kitab-xana fondlarının özəyini təşkil edən bədii ədəbiyyatın fəciyyəvi cəhətləri haqqında fakir yürüdülmür. Burada müxtəlif kitabxanaların son illərdəki

materialları əsasında bədii ədəbiyyatın fondlarda artma-azalma meylləri, kitab verilişinin vəziyyəti və s. barədə müqayisəli təhlil metodu ilə geniş araşdırma aparılır.

"Bədii ədəbiyyatın oxucuları və onların tipologiyası" adlanan yarım-fəsilə ayrı-ayrı alimlərin yaratdıqları təsnifatlara nəzər salınır, onların təklif etdikləri tipologiyaların təhlili verilir, problemin indiyədək həll olunma-dığı göstərilir və yeni model yaradılması istiqamətində müəyyən təkliflər irəli sürülür və yeni model təklif olunur.

"Bədii ədəbiyyatın təbliğinin forma və üsulları: nəzəriyyə və təcrübə" yarım fəsilində fərdi və kütləvi formalar haqqında geniş məlumat verilir, kitabxanaların təcrübəsində daha çox tətbiq edilən təbliğat üsullarının xü-susiyyətləri sadalanır, onların şəxsiyyətin formalaşmasına təsiri vurğulanır, həmçinin uğurlar və qüsurlar göstərilir, işi daha da canlandırmaq məqsədi ilə konkret tövsiyələr verilir.

"Bədii ədəbiyyatın təbliğində tövsiyə biblioqrafik və metodik vəsaitlər sisteminin rolu" adlanan yarım fəsilə bədii əsərlərin yayılmasında mühüm rol oynayan vəsaitlərin əhəmiyyəti aydınlaşdırılır. Burada mövcud biblio-qrafik və metodik nəşrlərin təhlili verilir, onlardan səmərəli istifadənin üsulları göstərilir.

"Bədii ədəbiyyatın təbliği üsullarının təkmilləşdirilməsi yolları" adla-nan yarım fəsilə cəmiyyətin informasiyalaşdırılması prosesində bədii ədə-biyyatın və incəsənətin yeri müəyyən-ləşdirilir, kitabxanalarda onların təb-liğinin optimallaşdırılması üçün konkret tədbirlərin həyata keçirilməsi zə-ruriliyi vurğulanır və gənc nəslin tərbiyəsinə səmərəli təsir göstərmək məqsədi ilə bir sıra tövsiyələr irəli sürülür. Bədii ədəbiyyatın təbliği sahə-sində qazanılmış uğurları inkar etmədən demək lazımdır ki, əhalinin bir hissəsinin müəyyən səbəblər üzündən kitabxanadan və mütaliədən uzaq düşməsi kəskin problem yaradır. Dünyanın inkişaf etmiş dövlətlərini belə qorxuya salan bu problem ölkədə baş verən ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi hadisələrdən asılı olan, onların səviyyəsinə uyğun şəkildə dəyişən mürək-kəb funksional savadsızlıq təhlükəsinin meydana çıxması ilə bağlıdır.

Nəticədə tədqiqata yekun vurulur, gənc nəslin yetkin şəxsiyyətlər kimi formalaşmasına bədii ədəbiyyatın təsirini daha da artırmaq, kitabxanaların bu sahədə fəaliyyətini gücləndirmək üçün təkliflər və tövsiyələr verilir.

Sonra **dissertant Knyaz Aslan** dissertasiya işi haqqında Şura üzvlərinin suallarını cavablandırdı.

Dissertasiya işinin avtoreferatına göndərilmiş əlavə rəylərlə **elmi katib, professor Bayram Allahverdiyev** Şura üzvlərini tanış etdi. O dedi ki, Knyaz Aslanın dissertasiya işinin avtoreferatına 4 rəy daxil olmuşdur. Rəylərin hamısı müsbətdir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, hörmətli ağsaq-qalımız Kamal Talıbzadənin rəyində heç bir irad göstərilmir, yalnız tövsiyə edilir ki, dissertasiyada veilən təkliflər kitabxanalarda, nəşriyyatlarda nəzə-rə alınmalı, bədii ədəbiyyatın təbliği prosesi həmişə diqqətdə saxlanılmalı-

dır. Eyni zamanda akademik təklif edir ki, bu gərəklı əsər monoqrafiya şəklində nəşr edilsin.

Azərbaycan MEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor Vaqif Arzumanlının rəyi də müsbətdir. O da dissertasiyanın yüksək səviyyədə yazıldığını vurğulayır.

Növbəti rəy Xəzər Universitetinin humanitar elmlər fakültəsinin dekanı, filologiya elmləri doktoru, professor Əfqan Abdullayevdən alınmışdır. O, bütövlükdə tədqiqat işini yüksək dəyərləndirmiş, irad göstərməmişdir.

Dördüncü rəyi M.F.Axundov adına Azərbaycan Dövlət Kitabxanasının direktoru, əməkdar mədəniyyət işçisi Leyla Qafurova vermiş və Knyaz Aslanın dissertasiyasının müasir dövr üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini nəzərə çatdırmışdır. O, bir mütəxəssis kimi tövsiyə edir ki, dissertasiya işinin nəticəsində dissertantın ümumiləşdirdiyi təkliflər kitabxanalarda hökmən tətbiqini tapmalıdır.

Bütün rəylərdə avtoreferatın Ali Attestasiya Komissiyasının tələblərinə cavab verdiyi və dissertasiya işinin müəllifinin pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almağa tam layiq olduğu vurğulanır.

Sonra **dissertant Knyaz Aslan** aparıcı müəssisənin rəyindəki iradlara cavab verdi.

Rəsmi opponətlər – pedaqoji elmlər doktoru, professor Sərdar Quliyev və pedaqoji elmlər namizədi, dosent Nədir İsmayilov çıxışlarında dissertasiya işini təhlil etdilər, onu müasir dövr üçün əhəmiyyətli bir iş kimi dəyərləndirdilər, müəllifin bu əsərə görə pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almağa layiq olduğunu vurğuladılar.

Sonra **Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının üzvlərindən professor Abuzər Xələfov, akademik Hüseyn Əhmədov, professor Rəfiqə Mustafayeva, professor Tatyana Karatigina, professor Qara Namazov, professor Cəlal Abdullayev, dosent Rasim Kazımov, dəvət olunmuş mütəxəssislərdən professor Camal Mustafayev, professor Hamlet İsaخانlı, professor Vaqif Arzumanlı, dosent Səhib Rzayev, dosent Əşrəf Xələfov** çıxış edərək dissertasiya işini yüksək qiymətləndirdilər.

Dissertasiya işi gizli səsverməyə buraxıldı. Fasilədən sonra **hesablayıcı komissiyanın sədri, professor Qara Namazov** g zli səsvermənin nəticələri ilə Şura üzvlərini tanış etdi. O dedi ki, Birdəfəlik Dissertasiya Şurasının 13 üzvünün hamısı bugünkü müdafiədə iştirak etmiş, hamısı Knyaz İlyas oğlu Aslanovun lehinə səs vermiş, yəni onun pedaqoji elmlər namizədi alimlik dərəcəsinə layiq görülməsini məqsəduyğun saymışdır.

Axırda **dissertant Knyaz Aslan** yekun sözü ilə çıxış edərək, uzun illik zəhmətini yüksək qiymətləndirən qayğıkeş insanlara, ilk növbədə elmi rəhbəri, professor Abuzər Xələfova, Şuranın bütün üzvlərinə, dissertasiya işi haqqında xoş sözlər söyləyən rəsmi opponətlərə, aparıcı müəssisənin kollektivinə, dissertasiyanın avtoreferatına rəy göndərmiş mütəxəssislərə, burada çıxış etmiş alimlərə və bu elmi məclisə təşrif gətirərək ona mənəvi dayaq olmuş bütün qonaqlara öz səmimi minnətdarlıq duyğularını bildirdi.